

Nawoord Rekenkameronderzoek Decentralisaties sociaal domein

De rekenkamer heeft kennis genomen van de reactie van het college van burgemeester en wethouders op de Rekenkamernotitie onderzoek Decentralisaties sociaal domein en is verheugd over het voornemen van het college om de aanbevelingen van de rekenkamer te omarmen.

Hilversum heeft een bewuste keuze gemaakt om zich in eerste instantie op de transitie te richten en daarna op de transformatie. In de interviews is dit ook telkens door de respondenten aangegeven, ook dat er over de transformatie nog niet veel bekend was op dat moment (voor 1 juli). Vandaar dat er in de interviews niet verder is doorgevraagd op de transformatie en de focus in de interviews op de transitie heeft gelegen. Dat een groot deel van de conclusies en aanbevelingen desondanks gericht is op de transformatie, is te verklaren uit het feit dat de rekenkamer op dit onderwerp – juist vanwege het gebrek aan inzicht in richting en koers - de meeste zorgpunten ziet op dit moment. Dat er, bijvoorbeeld in het inkoopproces, al stappen richting de transformatie zijn gezet, neemt deze zorg van de rekenkamer niet weg.

Het college schrijft dat transformeren een ingewikkeld proces is waarbij de betrokkenheid van bewoners en professionals essentieel is. De rekenkamer is het daarmee volkomen eens en waardeert het voornemen van het college om de transformatie gezamenlijk met deze bewoners en professionals vorm te geven. Tegelijkertijd signaleert de rekenkamer dat dit ingewikkelde proces wel eens meer tijd in de beslag zou kunnen nemen, dan aanvankelijk verwacht. Met als belangrijkste risico dat de transformatiedoelstellingen niet op tijd gerealiseerd gaan worden. Om dit risico beheersbaar(der) te maken, is een plan van aanpak voor de transformatie waarin de mijlpalen in een tijdslijn worden uitgezet, een belangrijk stuurmiddel voor de raad. Dat de raad dit plan van aanpak in deze fase nog niet heeft kunnen vaststellen, en daarmee nog niet heeft kunnen beoordelen of de planning voor de transformatie haalbaar is en welke keuzes daarbij nog gemaakt moeten worden, vindt de rekenkamer zorgelijk. Dus ja, de rekenkamer is het eens met de keuze dat de focus in eerste instantie op de transitie moet liggen, maar daarnaast leeft de vraag of de “sense of urgency” ten aanzien van de transformatie al voldoende ontwikkeld is; welke verbeteringen willen we bereiken, hoeveel tijd hebben we daarvoor nodig en is dit haalbaar gegeven de tijd die we daarvoor hebben en de te realiseren besparingen?

Het college schijft in zijn reactie dat in de beleidskaders is opgenomen welke veranderingen Hilversum beoogt. De rekenkamer benadrukt daarbij nogmaals het belang om echte beleidskeuzes te maken. Beoogde veranderingen in de trant van “het verminderen van het aantal jeugdigen in het gedwongen kader” vindt de rekenkamer geen echte keuze. Immers, wie zou het niet eens kunnen zijn met deze doelstelling? Dit voornemen wordt pas echt een keuze wanneer het gekoppeld wordt aan een streefpercentage: “Het aantal jeugdigen in het gedwongen kader neemt in 2016 af met x procent”. Wat gaat Hilversum ervoor doen om dit percentage te halen? Welke middelen gaat zij daarvoor inzetten? Gaan deze middelen ten koste van een andere doelstelling, die Hilversum minder belangrijk vindt? Op deze manier worden doelstellingen specifiek, meetbaarder en daardoor controleerbaar. Dat de rekenkamer ten tijde van het onderzoek dergelijke doelstellingen niet heeft aangetroffen, heeft de rekenkamer doen concluderen dat de kaderstellende rol van de raad onder druk staat.

Een laatste opmerking maakt de rekenkamer graag over privacy. De rekenkamer heeft kennis genomen van de beantwoording van de Artikel 41 vragen van Groen Links en heeft daarbij nog een aantal opmerkingen. Het is namelijk nog maar de vraag of met het contractueel vastleggen van afspraken met derden en een beveiligde toegang tot ICT-systemen de privacy voldoende geborgd is. Wanneer iemand op een (bevoegde) wijze toegang heeft gekregen tot een systeem met persoonsgegevens, is dan vastgelegd welke gegevens deze persoon mag inzien en waarvoor, en welke gegevens deze persoon *niet* mag inzien? Wordt het gebruik van deze systemen periodiek gecontroleerd door een onafhankelijke auditor? Hoe gaan samenwerkende partners hiermee om? Zijn medewerkers zich bewust dat zij hun beeldscherm waarop persoonsgegevens te zien zijn, moeten afschermen wanneer zij hun werkplek verlaten, of dat wachtwoorden niet afgegeven mogen worden aan collega's? De rekenkamer is dan ook verheugd dat het college een Privacy Impact Assessment overweegt. Een dergelijk assessment draagt bij aan de

bewustwording dat privacy meer is dan ICT en contractuele afspraken. Omgang van medewerkers binnen en buiten de organisatie met vertrouwelijke informatie is net zo belangrijk en wellicht moeilijker te beïnvloeden dan het vastleggen van afspraken op papier. Ook dit bewustwordingsproces heeft tijd en aandacht nodig.

Tenslotte, wenst de rekenkamer raad en college veel succes bij de verdere voorbereidingen van deze ingewikkelde maar zeker ook uitdagende opgave. Ook dankt de rekenkamer het college, ambtenaren en instellingen voor de constructieve samenwerking. Binnen het strakke tijdsframe van het beleidsontwikkelingsproces en het rekenkameronderzoek, kon de rekenkamer rekenen op een tijdige aanlevering van de benodigde informatie en konden interviews efficiënt worden ingepland. De rekenkamer heeft dit zeer gewaardeerd.

Namens de Rekenkamer Hilversum,

dr. Vivien van Geen
voorzitter